

Ympäristönsuojeluyksikön lausunto metsänhoitotöiden toimenpideohjelman luonnoksesta 2026–2029

Toimenpideohjelman luonnos on tehty pääasiassa luonnonhoito- ja talousmetsäsuunnitelman 2019–2029 pohjalta. Tämä suunnitelma on hyväksytty yhdyskuntatekniikan lautakunnassa 22.8.2019 ja se on perustunut metsästrategiaan, joka oli voimassa uuden metsäohjelman lainvoimaistumiseen eli 22.1.2026 asti. Voimassa olevan metsäohjelman mukaista toimenpideohjelmien pohjaksi laadittavaa metsäsuunnitelmaa ei ole tehty.

Ympäristönsuojeluyksikkö on teettänyt vuosina 2018–2021 toimenpideohjelman luonnokseen sisältyviltä Pahamäen, Volsin, Juusrinteen, Hästhagenin, Navalamäen ja Lemetin sekä Pikkaraisten ja Siikajärven alueilta luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitykset, joissa on määritetty mm. kuvioiden METSO-luokka, luontotyyppin uhanalaisuusluokka ja luonnontila. Lisäksi selvityksissä on annettu suositukset luontoarvojen huomioimiselle. Alla olevat esitykset perustuvat ko. kuvioiden osalta em. selvityksiin ja muiden kuvioiden osalta lähinnä kaavoitus- ja liikennejärjestelmäpalveluiden tilaamiin selvityksiin ja maastokäynteihin.

Luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitysten yhteydessä on toimenpideohjelman luonnokseen kuuluvilla kuvioilla tehty havainnot laho-kaviosammalesta, mutta varsinaista laho-kaviosammal selvitystä ei kyseisiin selvityksiin ole kuulunut ja laji voi esiintyä alueilla laajemminkin. Lajista tehdyt havainnot on kirjattu selvitysraportteihin. Lahokaviosammal on luokiteltu Suomen lajiston uhanalaisuusarvioinnissa vuodelta 2019 erittäin uhanalaiseksi ja se on luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) 7 §:n mukainen uhanalainen laji. Lahokaviosammal on myös luontodirektiivin 92/43/ETY liitteessä II (b) mainittu laji, jonka suotuisan suojelutason saavuttamisen tai säilyttämisen kannalta merkittävien esiintymispaikkojen hävittäminen tai heikentäminen on kielletty. Lahokaviosammalesta tehtyjen havaintojen perusteella toimenpideohjelman alueella saattaa olla laho-kaviosammalen merkittäviä esiintymispaikkoja.

Osassa toimenpideohjelman alueita ei ole tehty minkäänlaista luontoselvitystä. Esimerkiksi linnusto-, lepakko- ja liito-oravaselvitykset puuttuvat useimmilta kuvioilta. Ilman luontoselvityksiä ei toimenpideohjelman laadinnassa ole mahdollista ottaa huomioon yhdyskuntatekniikan lautakunnan päätöstä 22.8.2019 § 3. Päätöksen mukaan kaikki arvokkaat luonto/METSO-kuviot tulee olla hoidon ja toimenpiteiden suhteen linjassa.

Lausunnon esitykset ja suositukset perusteluineen pohjautuvat pääasiassa tiedossa oleviin kasvillisuusarvoihin. Kuviolla on todennäköisesti muitakin luontoarvoja. Ilmastönäkökulmaa ei ole erikseen varsinaisesti huomioitu, mutta esitykset ja suositukset ovat paljolti linjassa myös Suomen ja EU:n

ilmastotavoitteiden kanssa. Metsien kokonaishiilitase kehittyy ilmaston kannalta sitä suotuisammaksi, mitä vähemmän metsää hakataan.

Kommentteja on resurssitilanteen johdosta esitetty vain hakkuukuvioista (ei hoitotyökuvioista). Jos kuviolla ei ole tehty luontoselvitystä tai siitä ei ole saatu muutoin luontotietoja, ei toimenpideohjelmassa esitettyihin toimenpiteisiin ole otettu kantaa.

Kommentit toimenpideohjelman luonnoksen hakkuukuvioista 25, 104, 109, 159, 161, 162, 164, 168, 169, 172, 176, 181, 214, 220, 222, 223, 225, 226, 227, 237, 238, 239, 241, 244, 246, 247, 252, 315, 316, 317, 333, 335, 1025 (257-449-2-538) VEIKKOLA

Kuvio 25:

- Kuviolla ei ole tehty luontoselvityksiä. Maastokäynnillä 21.5.2026 ei havaittavissa ohjelmassa esitettyä metsätuhhoa. Yksi kuusi oli kuitenkin vastikään kaatunut ja katkaisut toisen kuusen. Jos kuviolla on kaatumisvaarassa olevia puita, ne on perusteltua kaataa, koska kuvio rajoittuu rakennettuihin tontteihin ja katuun.

Kuviot 104, 109, 159, 161, 168, 172, 176, 181:

- Kuvioilla ei ole tehty luontoselvityksiä pitkään aikaan, ei luontotietoja.

Kuvio 162:

- Kuviolla ei ole tehty luontoselvityksiä. Luonnonsuojeluliiton luontokartoituksen mukaan kuvio täyttää vähintäänkin METSO II-luokan valintaperusteet. Metsällä on ympäristökasvatuksellista merkitystä sijaitessaan koulun vieressä.

Kuvio 164:

- Kuvio on lähes kokonaisuudessaan koirapuistoa. Puusto koostuu lähes kokonaan männyistä. Aluskasvillisuus on kulunutta, eikä sitä kovan kulutuksen takia pysty elvyttämään puuston harventamisella. Harvennus voi aiheuttaa riskin puiden kaatumiselle. Koirapuistoa arvostetaan sen puustoisuuden takia, siellä käydään Vihdinkin puolelta.

Kuvio 169:

- Suositellaan, että ohjelmassa esitettyä harvennusta ei tehdä. Kuviolla ei ole tehty luontoselvityksiä. Maastokäynnillä 21.5.2026 havaittavissa puuston rakenteessa erirakenteisuutta. Poluilla kulkijat voivat kokea metsän ilman viereisen asutuksen näkymistä.

Kuvio 174:

- Kuviolla ei ole tehty luontoselvityksiä. Luonnonsuojeluliiton luontokartoituksen mukaan kuvio täyttää METSO II-luokan valintaperusteet.

Kuvio 214:

- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (Veikkolanpuro II) yli 10 vuotta vanha, puutteellinen. Veikkolapuro II liito-oravaselvitys (Metsänen 2021): kuviolla rannan tuntumassa kolopuita (tervaleppä ja haapa), rannan lähialue liito-oravalle soveltuvaa. Ranta-puusto toimii myös liito-oravan kulkuyhteytenä. Maastokäynnillä 21.5.2026 rannalla havaittavissa ainakin yksi kolohaapa.

Kuvio 220:

- Esitetään, että harvennusta ei tehdä, vaan jo varsin luonnontilaistuneen kuvion annetaan kehittyä sellaisenaan. Kuntoradan varrelta on perusteltua kaataa huonokuntoisia puita maapuiksi.
 - o Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (Veikkolanpuro II) yli 10 vuotta vanha, puutteellinen.
 - o Osa kuviosta on rajattu liito-oravaselvityksessä (FCG 2021) liito-oravan ydinalueeksi. Heti kuvion pohjoispuolella on liito-oravan pesäpuu. Nykytiedon valossa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi on rajattava laajempi alue kuin, mitä selvityksissä on yleensä rajattu.

Kuvio 222:

- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (Veikkolanpuro II) yli 10 vuotta vanha, puutteellinen. Lähistöllä on selvityksessä rajattua liito-oravan ydinaluetta (Veikkolanpuro II liito-oravaselvitys, FCG 2021). Viereisellä kuviolla on tehty liito-oravan näköhavainto helmikuussa 2026 (laji.fi).

Kuvio 223:

- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (Veikkolanpuro II) yli 10 vuotta vanha, puutteellinen. Lähistöllä on selvityksessä rajattua liito-oravan ydinaluetta (Veikkolanpuro II liito-oravaselvitys, FCG 2021). Viereisellä kuviolla on tehty liito-oravasta näköhavainto helmikuussa 2026 (laji.fi).

Kuvio 225:

- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (Veikkolanpuro II) yli 10 vuotta vanha, puutteellinen. Lähistöllä selvityksessä rajattua liito-oravan ydinaluetta (Veikkolanpuro II liito-oravaselvitys, FCG 2021). Luontokartoittaja Keijo Savolan Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirille tekemässä luontokartoituksessa 2019 havaittiin liito-oravan papanoita heti kuvion pohjoispuolella. Aivan kuvion vieressä on tehty liito-oravan näköhavainto helmikuussa 2026 (laji.fi).

Kuvio 226:

- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (Veikkolanpuro II) yli 10 vuotta vanha, puutteellinen. Lähistöllä on liito-oravan ydinaluetta (Veikkolanpuro II liito-oravaselvitys, FCG 2021). Kuviolla on tehty liito-oravan näköhavainto helmikuussa 2026 (laji.fi).

Kuvio 227:

- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (Veikkolanpuro II) yli 10 vuotta vanha, puutteellinen. Luontokartoittaja Keijo Savolan Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirille tekemän luontokartoituksen 2019 mukaan kuvio täyttää METSO II-luokan valintaperusteet. Lähistöllä on liito-oravan ydinaluetta (Veikkolanpuro II liito-oravaselvitys, FCG 2021).

Kuvio 238:

- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (Veikkolanpuro II) yli 10 vuotta vanha, puutteellinen. Luontokartoittaja Keijo Savolan Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan

piirille tekemän luontokartoituksen 2019 mukaan kuvio täyttää METSO I-luokan valintaperusteet. Lähistöllä on liito-oravan ydinaluetta (Veikkolanpuro II liito-oravaselvitys, FCG 2021).

Kuvio 239:

- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (Veikkolanpuro II) yli 10 vuotta vanha, puutteellinen. Lähistöllä on liito-oravan ydinaluetta (Veikkolanpuro II liito-oravaselvitys, FCG 2021). Huonokuntoisten puiden kaataminen perusteltua frisbeegolfkäytön ja viereisten ulkoilureittien takia.

Kuvio 241:

- Suositellaan, että ohjelmassa esitettyä harvennusta ei tehdä.
 - o Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (Veikkolanpuro II) yli 10 vuotta vanha, puutteellinen. Lähistöllä on liito-oravan ydinaluetta (Veikkolanpuro II liito-oravaselvitys, FCG 2021). Viereisellä kuviolla on tehty liito-oravan näköhavainto helmikuussa 2026 (laji.fi). Kuviolla on frisbeegolfväylää. Kenttä- ja pohjakerros on kulunut kovan käytön takia. Turvallisen käytön kannalta ongelmallisten puiden kaataminen maahan on perusteltua.

Kuvio 244:

- Suositellaan, että ohjelmassa esitettyä harvennusta ei tehdä.
 - o Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (Veikkolanpuro II) yli 10 vuotta vanha, puutteellinen. Kuviolla on läheisen päiväkodin metsäkota. Kuviolla on myös frisbeegolfväylää. Kenttä- ja pohjakerros ovat hyvin kuluneita kovan käytön takia. Frisbeet ovat aiheuttaneet vaurioita puihin. Turvallisen käytön kannalta ongelmallisten puiden kaataminen maahan on perusteltua.

Kuvio 246:

- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (Veikkolanpuro II) yli 10 vuotta vanha, puutteellinen. Viereisellä kuviolla on tehty liito-oravan näköhavainto helmikuussa 2026 (laji.fi).

Kuvio 247:

- Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys (Veikkolanpuro II) yli 10 vuotta vanha, puutteellinen. Viereisellä kuviolla on tehty liito-oravan näköhavainto helmikuussa 2026 (laji.fi).

Kuvio 248:

- Ei luontoselvityksiä, luontotietoja.

Kuvio 252:

- Suositellaan, että kehitetään lehtipuuvaltaiseksi lehdoksi harventamalla mäntyä ja antamalla koivulle ja muille lehtipuille tilaa. Harvennus ei kuitenkaan saa olla liian kaavamainen, vaan männikköä harvennetaan epätasaisesti tavoitteena puiden järeytyminen ja tasaisen tilajärjestyksen rikkominen. Havupuut poistetaan etenkin lehtipuiden ja lehtipuuryhmien vierestä ja seasta. Myös nuorta kuusta voidaan poistaa. Lahopuuta tuotetaan kaulaamalla. Terttuseljat poistetaan.
 - o Tuoretta keskiravinteista lehtoa, vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila selvästi heikentynyt.

Kuvio 315:

- Istutetun lehtikuusikon harvennus ok säästään vähät muiden puulajien edustajat.

Kuvio 316:

- Yksijaksoisen koivikon ensiharvennus ok. Kovinkaan tiheältä koivikko ei kuitenkaan vaikuttanut maastokäynnillä 21.6.2026, joten mikään voimakas harvennus ei näytä olevan tarpeen.

Kuvio 317:

- Esitetään, että kuvio jätetään kehittymään luonnontilaiseksi.
 - o Edellisiä kuvioita luonnontilaisempi lehtometsä, joka luontoarvojen kannalta syytä jättää kehittymään luonnontilaiseksi.

Kuvio 333:

- Ei luontoselvityksiä, luontotietoja.

Kuvio 335:

- Suositellaan, että jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan. Ei voimakkaita harvennuksia. Maapuita tai huonokuntoisia puita ei korjata pois. Ylitiheää nuorta puustoa voidaan varovaisesti harventaa. Pienpuuston hoidossa suositetaan lehtipuita.
 - o Varttunutta kuusivaltaista lehtomaista kangasta, Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila heikentynyt.

Kuvio 1025:

- Ei luontoselvityksiä, luontotietoja.

Kommentit kuviosta 249 (257-449-2-118) VEIKKOLA, HÄSTHAGEN

Kuvio 249:

- Suositellaan, että kehitetään lehtipuuvaltaiseksi lehdoksi harventamalla vain mäntyä ja antamalla koivulle ja muille lehtipuille tilaa. Harvennus ei kuitenkaan saa olla liian kaavamainen, vaan männikköä harvennetaan epätasaisesti tavoitteena puiden järeytyminen ja tasaisen tilajärjestyksen rikkominen. Havupuut poistetaan etenkin lehtipuiden ja lehtipuuryhmien vierestä ja seasta. Myös nuorta kuusta voidaan poistaa. Lahopuuta tuotetaan kaulaamalla. Terttuseljat poistetaan. Ketun pesäluolan ympäristö jätetään rauhaan.
 - o Tuoretta keskiravinteista lehtoa, vaarantunut luontotyyppi. Todennäköinen ketun pesäluola.

Kommentit kuviosta 250 ja 251 (257-449-2-152) VEIKKOLA, HÄSTHAGEN

Kuvio 250:

- Suositellaan, että jätetään kehittymään luontaisesti niin, että se toimisi eläimistön luontaisena suojapaikkana yhdessä kuvion 251 kanssa.
 - o Tuoretta keskiravinteista lehtoa, vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila selvästi heikentynyt.

Kuvio 251:

- Suositellaan, että jätetään kehittymään luontaisesti niin, että se toimisi eläimistön luontaisena suojapaikkana yhdessä kuvion 250 kanssa. Luonnontila selvästi heikentynyt.
 - o Nuorta tuoretta kangasta, vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila selvästi heikentynyt.

Kommentit kuviosta 253, 269, 271, 273, 338, 339, 340, 344, 356, 357, 360, 362, 368, 371, 373, 377, 378, 379, 380 (257-449-2-671) VEIKKOLA

Kuvio 253:

- Männyn osuutta vähentävä harvennus ok tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta.
 - o Nuorta tuoretta kangasta, VU. Luonnontila selvästi heikentynyt.

Kuvio 269:

- Harvennus tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta ok siten, että siinä säästetään kaikki kuviolla olevat vähäiset koivut ja kuuset.
 - o Varttunutta kuivahkoa kangasta, Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Luonnontila selvästi heikentynyt.

Kuvio 271:

- Harvennus tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta ok säästään vähäiset kuuset monipuolistamaan puustorakennetta. Tien viereltä on kuitenkin perusteltua poistaa vaaralliset kuuset.

Kuvio 273:

- Harvennus kuvion itäosassa ok tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta, samoin lahovikaisten koivujen kaataminen maapuiksi kuvion länsiosassa.

Kuvio 338:

- Ensiharvennus ok tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta.
 - o Nuorta tuoretta kangasta, vaarantunut. Luonnontila selvästi heikentynyt.

Kuvio 339:

- Suositellaan, että ohjelmassa esitettyä harvennusta ei tehdä, vaan jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan. Ei ainakaan voimakkaita harvennuksia. Maapuita tai huonokuntoisia puita ei korjata pois. Ylitiheää nuorta puustoa voidaan varovaisesti harventaa. Pienpuuston hoidossa suositaan lehtipuita. Lahopuuta voitaisiin tuottaa lisää.
 - o Varttunutta kuusivaltaista tuoretta kangasta, Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila heikentynyt. Viereisellä kuviolla 343 on havaittu liito-orava (Keijo Savola 5.5.2019).

Kuvio 340:

- Suositellaan, että ylispuiden poistoa eikä pienpuuston hoitoa tehdä.
 - o Vanhojen ylispuumäntyjen määrä on niin iso, että tätä vanhaa suojuspuuhakkuusta kehittyntä kuviota on syytä luonnehtia eri-ikäisrakenteiseksi metsiköksi, jossa nuori sekapuusto (0–40 v) on kehittynyt täysin luontaisesti vanhojen suojuspuiden alle. Ylispuiden poisto olisi haitaksi luonto-, virkistys- ja maisema-arvoille. Pienpuuston käsittely yksipuolistaisi luontaisesti kehittyneen aluspuuston rakennetta.

Kuvio 344:

- Suositellaan, että jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan. Ei ainakaan voimakkaita harvennuksia. Kapakkatien vierestä on syytä poistaa vaaralliset puut. Maapuita tai huonokuntoisia puita ei korjata pois. Ylitiheää nuorta puustoa voidaan varovaisesti harventaa. Pienpuuston hoidossa suositaan lehtipuita. Lahopuuta voitaisiin tuottaa lisää.
 - o Varttunutta kuusivaltaista lehtomaista kangasta, Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila heikentynyt. Kuvio soveltuu liito-oravalle. Vie-
reisellä kuviolla 343 on havaittu liito-orava (Keijo Savola 5.5.2019).

Kuvio 356:

- Ohjelmassa esitetty ensiharvennus lehtipuita suosien ok tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta.
 - o Luonnontila selvästi heikentynyt.

Kuvio 357:

- Ohjelmassa esitetty ensiharvennus ok tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta, kunhan kuviolla oleva kalliometsä jätetään toimenpiteen ulkopuolelle.
 - o Nuorta kuivahkoa kangasta, vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila selvästi heikentynyt.

Kuvio 360:

- Ohjelmassa esitetty ensiharvennus ok tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta.
 - o Nuorta tuoretta kangasta, vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila selvästi heikentynyt.

Kuvio 362:

- Ohjelmassa esitetty ensiharvennus ok tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta.
 - o Nuorta tuoretta kangasta, vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila selvästi heikentynyt.

Kuvio 368:

- Esitetään, että kuvio ennallistetaan ja korpikasvillisuutta palautetaan tukkimalla kuviolla oleva oja.
 - o Kuvio on ollut saniaiskorpea ennen ojan kaivamista. Luonnontilaisuus on heikentynyt selvästi ojituksen ja puuston harventamisen seurauksena. Ennallistamalla saadaan palautettua luontotyypin ominaispiirteet.

Kuvio 371:

- Esitetään, että kuvio ennallistetaan ja korpikasvillisuutta palautetaan tukkimalla kuviolla oleva oja.
 - o Ruohokangaskorpea, erittäin uhanalainen luontotyyppi. Sen luonnontilaisuus on heikentynyt jonkin verran ojituksen ja puuston harventamisen seurauksena. Ennallistamalla saadaan palautettua luontotyypin ominaispiirteitä.

Kuvio 373:

- Suositellaan, että ohjelmassa esitettyä harvennusta ei tehdä.
 - o Kuviolla kulkee uoma, jota on kuvion osalta aikoinaan ehkä kaivettu, mutta joka on luonnontilaistumassa. Maastokäynnillä 21.5.2026 uomassa ei kuviolla ollut vettä. Uoman varrella muutamia isoja haapoja sekä tervaleppiä. Ainakin uomaa varjostava puusto sekä haapaa, tervaleppää ja kuusta kasvava metsikkö on syytä säilyttää.

Kuvio 377:

- Suositellaan, että ohjelmassa esitettyä harvennusta ei tehdä.
 - o Kuvion länsireunalla kulkee uoma, jota on ehkä aikoinaan kaivettu, mutta joka on luonnontilaistumassa. Maastokäynnillä 21.5.2026 uomassa ei kuviolla ollut vettä. Ainakin uomaa varjostava puusto on syytä säilyttää.

Kuvio 378:

- Harvennus tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta ok.
 - o Nuorta kuivahko kangasta, vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila selvästi heikentynyt.

Kuvio 379:

- Harvennus ok tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta.
 - o Nuorta tuoretta kangasta, vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila selvästi heikentynyt.

Kuvio 380:

- Harvennus ok tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta.
 - o Nuorta kuivahkoa kangasta, vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila selvästi heikentynyt.

Kommentit kuviosta 255, 256, 257, 258, 260, 261, 262, 263, 264, 266 (257-449-2-623) VEIKKOLA

Kuviot 255, 256, 257, 258, 260, 261, 262, 263, 264, 266:

- Ei luontoselvityksiä, ei luontotietoja.

Kommentit kuviosta 345 (257-449-2-670) VEIKKOLA

Kuvio 345:

- Esitetään, että ohjelmassa esitettyä poimintahakkuuta ei tehdä, vaan kuvio jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan lahoppuustoiseksi vanhaksi metsäksi.

- o Valtapuustoltaan vanhaa kuusivaltaista tuoretta kangasta, erittäin uhanalainen luontotyyppi. Eerikinkartanon asemakaavan valmisteluaineistossa alue on osoitettu merkinnällä VL, jota koskee kaavamääräys: "Alueen puustoa tulee hoitaa ja kehittää siten, etteivät alueella suoritettavat toimenpiteet vaaranna alueen virkistyskäyttöä, maisemakuvaa tai luonnon monimuotoisuutta."
- o Kuviolla on haapoja, joista ainakin kahdessa kolo (pellon reunapuustossa).
- o Ohjelman mukainen poimintahakkuu olisi käytännössä siemenpuuhakkuulla tehtävä uudistushakkuu.

Kommentit kuviosta 388 (257-449-2-165) VEIKKOLA

Kuvio 388:

- Harvennus on ok tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta.
 - o Varttunutta mäntyvaltaista tuoretta kangasta, Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila selvästi heikentynyt.

Kommentit toimenpideohjelman luonnoksen hakkuukuvioista 57, 58, 61, 62 ja 63 (kiinteistö 257-441-1-125) VEIKKOLA

Kuviot 57 ja 58:

- Kuviot on luokiteltu Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavan luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksessä (2019) alimpaan luokkaan, joitain luontoarvoja. Ei tarkempia tietoja.

Kuvio 61:

- Kuviolla ei ole tehty luontoselvityksiä pitkään aikaan, ei luontotietoja.

Kuviot 62 ja 63

- Esitetään, että toimenpideohjelman luonnoksessa esitettyä poimintahakkuuta ja harvennusta ei tehdä.
 - o Kuviot ovat Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavan luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksen (2019) mukaan maakunnallisesti arvokkaita. Kuviot täyttävät METSO-ohjelman luokan I valintaperusteen "Lehtomaisen ja tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on lahoppuuta yli 10 m³/ha". Kuviot ovat myös paikallisesti tärkeää lepakkoaluetta.

Kommentit kuviosta 65, 66, 67, 84, 85, 86, 97, 98, 111 (257-5-9903-2) VEIKKOLA

Kuvio 65:

- Kuviolla ei ole tehty luontoselvityksiä pitkään aikaan, ei luontotietoja.

Kuvio 66:

- Esitetään, että kuviolla ei tehdä ohjelmassa esitettyä poimintahakkuuta, vaan se jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan.

- o Kuviolla on liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja ja se on rajattu lähes kokonaan liito-oravan ydinalueeksi Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän luontoselvityksessä (Faunatica 2019).

Kuvio 67:

- Esitetään, että kuviolla ei tehdä ohjelmassa esitettyä harvennusta.
 - o Kuviolla on useita kolopuita ja liito-oravalle soveltuvaa metsää. Kuvion lähistöllä on tehty liito-oravahavaintoja. Kuviolla kulkee uoma, joka on luonnon-tilaistumassa.

Kuvio 76:

- Kuviolla ei ole tehty luontoselvityksiä pitkään aikaan. Kuvion lähistöllä on tehty liito-oravahavaintoja vuonna 2009 (laji.fi). Kuviosta osa on kiinteistöllä 257-441-1-538.

Kuvio 84:

- Kuviolla ei ole tehty luontoselvityksiä pitkään aikaan, ei luontotietoja.

Kuvio 85:

- Kuviolla ei ole tehty varsinaisia luontoselvityksiä. Luonnonsuojeluliiton luontokartoituksen mukaan kuviolla on eri-ikäisrakenteista sekapuustoa ja yli 10 m³/ha lehti- ja kuusilahopuuta.

Kuvio 86:

- Kuviolla ei ole tehty luontoselvityksiä pitkään aikaan. Luontokartoittaja Keijo Savolan Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirille tekemän luontokartoituksen 2019 mukaan alue täyttää METSO II-luokan turvekankaan valintaperusteet.

Kuvio 97:

- Kuviolla ei ole tehty luontoselvityksiä pitkään aikaan, ei luontotietoja.

Kuvio 98:

- Kuvio on luokiteltu Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavan luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksessä alimpaan luokkaan, joitain luontoarvoja. Ei tarkempia tietoja.

Kuvio 111:

- Kuviolla ei ole tehty luontoselvityksiä pitkään aikaan, ei luontotietoja.

Kommentit kuvioista 89 ja 90 (257-441-1-507) VEIKKOLA

- Kuvioilla ei ole tehty luontoselvityksiä pitkään aikaan, ei luontotietoja. Vaarallisten puiden poisto perusteltua, koska kuvat rajoittuvat tontteihin.

Kommentit kuviosta 91 (257-441-1-507, 257-441-1-552) VEIKKOLA

- Esitetään, että ohjelmassa esitettyä harvennusta ei tehdä.
 - o Kuviolla ei ole tehty varsinaisia luontoselvityksiä pitkään aikaan. Luontokartoittaja Keijo Savolan Suomen luonnonsuojeluliiton Uudenmaan piirille

tekemän luontokartoituksen 2019 mukaan kuvio täyttää METSO II-luokan valintaperusteet. Tämä havaittavissa myös maastokäynnillä 21.5.2026. Poluilla kulkija voi nyt kokea metsän tuntua, ja kulkijoita on polkujen leveyden perusteella ollut paljon. Viereisen asuinalueen asukas ollut yhteydessä ympäristönsuojeluyksikköön, ei halua hakkuita tähän lähivirkistysmetsäänsä.

Kommentit kuvioista 144, 145, 146, 154, 157, 205, 210, 213 (kiinteistö 257-449-2-682) SIIKAJÄRVI-PIKKARAINEN

Kuvio 144:

- Rakennettujen lomakiinteistöjen välinen kapea metsikkö, ei luontoselvityksiä. Luontotietoja.

Kuvio 145:

- Suositellaan, että mahdollisia puiden poistoja tarkastellaan yhdessä kaava-alueen loma-asukkaiden ja asukasyhdistyksen kanssa.
 - o Rakennettujen lomakiinteistöjen edustalla olevaa rantapuustoa, rannalla yksityisten aikoinaan ennen alueen siirtymistä kunnan omistukseen rakentamia saunoja ja laitureita. Ranta-asemakaavassa lähivirkistysaluetta. Ei luontoselvityksiä, luontotietoja.

Kuvio 146:

- Suositellaan, että ohjelmassa esitettyä harvennusta ei tehdä, vaan kuvio jätetään kehittämään luonnontilaiseen suuntaan.
 - o Varttunutta kuusivaltaista tuoretta kangasta, Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Monipuolinen rantametsä Pikkaraisten rannalla. Maapuita tai huonokuntoisia puita ei tule korjata pois. Ei voimakkaita harvennuksia. Tonttien läheltä voidaan kaataa huonokuntoisia puita - kaadetut puut jätetään maapuiksi.

Kuvio 154:

- Esitetään, että kuvio jätetään kehittämään luonnontilaiseen suuntaan ja luokitellaan arvometsäksi. Maapuita tai huonokuntoisia puita ei korjata pois. Tonttien ja teiden läheltä voidaan kaataa huonokuntoisia puita – kaadetut puut on syytä jättää maapuiksi. METSO II-luokan kohde.
 - o Alue on luokiteltu luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksessä (Faunatica 2018) maakunnallisesti arvokkaaksi. Varttunut kuusivaltainen tuore kangas, Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Täyttää METSO II-luokan valintaperusteiden ”Lehtomaisen tai tuoreen kankaan varttuneet ja uudistuskypsät metsät, joissa on eri laholuokkiin kuuluvaa lahopuuta 5–10 m³ hehtaarilla”. Kuvion eteläpäässä on liito-oravan elinpiirin ydinaluetta (Pohjoisen Kirkkonummen liikennekäytävän osayleiskaavan luontoselvitys 2019)

Kuvio 157:

- Ei luontoselvityksiä, luontotietoja.

Kuvio 205:

- Suositellaan, että iäkkäät männyt jätetään maisemapuiksi. Vaaralliset puut voidaan kuitenkin kaataa.

Kuvio 210:

- Ei luontoselvityksiä, luontotietoja.

Kommentit kuvioista 451, 453, 455 ja 458 (257-414-5-18) EVITSKOG

Kuvio 451:

- Ei luontoselvityksiä, luontotietoja.

Kuvio 453:

- Suositellaan, että kuvio jätetään kehittymään luonnontilaiseksi.
 - o Ei luontoselvityksiä. Maastokäynnin perusteella kuvio on mäen päällä pienten avokalliokumpareiden välissä oleva soistunut metsikkö.

Kuvio 455:

- Ei luontoselvityksiä, luontotietoja.

Kuvio 458:

- Suositellaan, että kuvio jätetään kehittymään luonnontilaiseksi.
 - o Ei luontoselvityksiä. Maastokäynnin perusteella kuviolla on eri-ikäisrakenteinen sekametsä, jossa on mm. vanhoja kuusia ja haapoja. Kuvion metsä soveltuu liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikaksi.

Kommentit kuvioista 470, 473 ja 487 (257-431-1-76) MASALA

Kuvio 470:

- Esitetään, että ohjelmassa esitettyä ensiharvennusta ei tehdä.
 - o Nuorta lehtomaista kangasta (vaarantunut luontotyyppi). Luonnontila heikko. Kuviolla vesilain mukaan suojeltu noro. Satunnaisotoksen perusteella oletettavasti runsaasti lahokaviosammasiintymiä vanhoilla kannoilla. Tarjoaa mm. linnustolle elinympäristöä. Virkistyksellisesti alue on merkittävästi toipunut avohakkuun jälkeen ja metsäntuntua alkaa olla.

Kuvio 473:

- Esitetään, että ohjelmassa esitettyä ensiharvennusta ei tehdä.
 - o Nuorta lehtomaista kangasta (vaarantunut luontotyyppi). Luonnontila heikko. Satunnaisotoksen perusteella oletettavasti runsaasti lahokaviosammasiintymiä vanhoilla kannoilla. Tarjoaa mm. linnustolle elinympäristöä. Virkistyksellisesti alue on merkittävästi toipunut avohakkuun jälkeen ja metsäntuntua alkaa olla.

Kuvio 487:

- Esitetään, että ohjelmassa esitettyä ensiharvennusta ei tehdä.

- o Osin nuorta lehtomaista kangasta (vaarantunut luontotyyppi) ja osin nuorta tuoretta kangasta (vaarantunut luontotyyppi). Luonnontila heikko. Satunnaisotoksen perusteella oletettavasti runsaasti lahokaviosammaleesiintymiä vanhoilla kannoilla. Tarjoaa mm. linnustolle elinympäristöä. Virkistykseksi alue on merkittävästi toipunut avohakkuun jälkeen ja metsäntuntua alkaa olla.

Kommentit kuviosta 576 (257-418-1-241) GESTERBY

- Esitetään, että kuvio jätetään kehittämään täysin luonnontilaiseksi.
 - o Kuvio on osoitettu asemakaavassa merkinnällä PL (luonnontilassa säilytetävä puistoalue). Kuviolla on luontaisesti syntynyttä tiheää nuorta sekametsää mänty-ylispuin. Puusto on hyvin monipuolista ja jo itseharventuvaa. Lehtipuustoa on monipuolisesti, seassa kuusta ja mäntyä. Harvennus olisi kehittyville luontoarvoille haitallinen. Kuviolla on jatkossa potentiaalia liito-oravan elinpiiriin osaksi - viereisillä kuvioilla on tehty liito-oravahavaintoja. Kuviolla on vanhaa, järeää lahopuuta, jolla esiintyy alueellisesti uhanalaista rakkosammalta. Soveltuisi METSO III-luokan kohteeksi (sijaitsee METSO I- ja II-luokkien valintaperusteet täyttävien kuvioiden vieressä).

Kommentit kuviosta 831 (257-419-1-249) VUOHIMÄKI

- Suositellaan, että kuvio jätetään kehittämään luontaisesti Kantvikin luonnonsuojelualueen suojametsäksi.
 - o Puustoltaan hyvin monipuolinen nuori metsä Kantvikin luonnonsuojelualueen vieressä. Suojelualue on kyseisen metsän kohdalla hyvin kapea.

Kommentit kuviosta 871 (257-419-1-21) VUOHIMÄKI

- Esitetään, että toimenpiteissä on tavoitteena luonnontilaisen kaltainen puustorakenne ja lahokaviosammaleesiintymät huomioidaan niissä.
 - o Nuorta lehtomaista kangasta, vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila on heikentynyt. Vanhoilla lahoilla kannoilla lahokaviosammalen (EN) itujuväsryhmiä.

Kommentit kuviosta 1009 (257-488-1-943) VEIKKOLA

Kuvio 1009:

- Ei luontoselvityksiä, luontotietoja.

Kommentit kuviosta 1010 (257-488-1-880) VEIKKOLA

Kuvio 1010:

- Ei luontoselvityksiä, luontotietoja.

Kommentit kuvioista 1017 ja 1018 (257-488-1-559) VEIKKOLA

Kuvio 1017:

- Esitetään, että ohjelmassa esitettyä harvennusta ei kuviolla tehdä.
 - o Lamminjärven laskupuron varrella olevalla kuviolla on luonnontilaistumassa olevaa lehtoa. Vaarallisten puiden poisto tien laidalta ok. Maastokäynnillä

21.5.2026 havaittavissa, että matonpesupaikalle johtavan tien varrelta on jo niitä poistettu vastikään.

Kuvio 1018:

- Esitetään, että ohjelmassa esitettyä kasvatushakkuuta kuviolla ei tehdä.
 - o Luontoselvityksen (Silvestris luontoselvitys oy 2019) mukaan tällä Lamminjärven laskupuron varrella olevalla kuviolla on eri-ikäistä luonnontilaistumassa olevaa lehtoa, johon on syntymässä lahoppuuta. Kuviolla on tehty liito-oravan papanahavainto. Maastokäynnillä 21.5.2026 kuviolla ei ole havaittavissa ohjelmassa esitettyä metsätuhhoa.

Kommentit kuviosta 1033 (257-454-3-103) LAPINKYLÄ

Kuvio 1033:

- Ei luontoselvityksiä, luontotietoja.

Kommentit kuvioista 1034, 1036 (257-454-3-34) LAPINKYLÄ

Kuvio 1034:

- Ei luontoselvityksiä, luontotietoja.

Kuvio 1036:

- Ei luontoselvityksiä, luontotietoja.

Kommentit kuvioista 1040 (257-454-5-72) LAPINKYLÄ

- Ei luontoselvityksiä, luontotietoja.

Kommentit toimenpideohjelman luonnoksen hakkuukuvioista 1042, 1043, 1044, 1047, 1049, 1053 ja 1060 (kiinteistö 257-490-1-142) LAPINKYLÄ

Kuviokohtaiset esitykset perustuvat pääosin Lapinkylän Juusrinteen luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksen (2021) tietoihin ja suosituksiin.

Kuvio 1042:

- Esitetään, että toimenpideohjelman luonnoksen mukaista harvennusta ei tehdä. Kohteen luonnontilaltaan heikentynyttä osaa eli tiheintä kuusikkoa voidaan harvennata kevyesti niin, että lehtipuut hyötyvät ja tavoitellaan luonnontilaisen kaltaista puuston tila- ja ikärakennetta. Kaadetut kuuset jätetään lahoppuiksi metsään.
 - o Kuvio edustaa tuoretta keskiravinteista lehtoa, joka on uhanalainen luontotyyppi (vaarantunut). Kohde täyttää METSO-ohjelman I-luokan valintaperusteet (lehdot, joissa lahoppuuston määrä on yli 10 m³/ha. Kuviolla on kuusen ja koivun lisäksi eri-ikäisiä haapoja ja raitoja. Kuviolla on tehty havainto erittäin uhanalaisesta lahokaviosammalesta sekä kasvupaikallaan luontoarvoja osoittavasta lehtonokkasammalesta. Alue soveltuu liito-oravalle, ja lähistöllä on tehty havaintoja liito-oravasta.

Kuvio 1043:

- Suositellaan, että ohjelmassa esitettyä harvennusta ei tehdä, vaan kohde jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan. Nuorta tiheää puustoa ja taimikkoa voidaan

harventaa, mutta niin, että kuviolle kehittyy luonnontilaisen kaltainen puuston ikä- ja tilarakenne.

- o Varttunutta lehtomaista kangasta. Kuvio soveltuu liito-oravalle, ja lähistöllä on tehty havaintoja liito-oravasta.

Kuvio 1044:

- Esitetään, että ohjelmassa esitettyä harvennusta ei tehdä, vaan kohde jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan.
 - o Kuvio edustaa osin varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta (Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi) ja osin varpukorpea, joka on erittäin uhanalainen luontotyyppi. Kuvio täyttää varpukorven osalta METSO-ohjelman luokan I valintaperusteet (Ennallistamiskelpoiset ojitetut lehtokorvet, lettokorvet, ruohokorvet, aitokorvet ja pohjavesivaikutteiset korvet) ja kangasmetsän osalta kyseessä METSO-ohjelman luokan III kohde. Kuvio soveltuu liito-oravalle, ja lähistöllä on tehty havaintoja liito-oravasta.

Kuvio 1047:

- Nuorta tiheää puustoa ja taimikkoa voidaan harventaa, mutta niin, että kuviolle kehittyy luonnontilaisen kaltainen puuston ikä- ja tilarakenne.
 - o Kuvio edustaa varpukorpea, joka on erittäin uhanalainen luontotyyppi. Luonnontila heikentynyt.

Kuvio 1049:

- Suositellaan, että ohjelmassa esitettyä poimintahakkuuta ei tehdä, vaan kuvion annetaan kehittyä luonnontilaiseksi.
 - o Kuvio edustaa varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta, Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvion eteläosassa on haapoja, joista ainakin kahdessa on kolo. Kuviolla on tehty liito-oravan papanahavaintoja.

Kuvio 1053:

- Esitetään, että ohjelmassa esitettyä harvennusta ei tehdä, vaan kohde jätetään luonnontilaan.
 - o Kuvio täyttää varpukorven (erittäin uhanalainen luontotyyppi) METSO-ohjelman luokan I valintaperusteet (Vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet, Lehtomaisen ja tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on kookkaita yksittäisiä haapoja tai haaparyhmiä. Yleinen valintaperuste: Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät). Myös varttuneen havupuuvaltaisen tuoreen kankaan (Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi) osalta kuvio täyttää METSO I-luokan valintaperusteet: Lehtomaisen ja tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on kookkaita yksittäisiä haapoja tai haaparyhmiä. Yleinen valintaperuste: Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät). Kuvio soveltuu liito-oravan elinympäristöksi, ja viereisellä kuviolla

on tehty liito-oravan papanahavaintoja. Kuviolla on tehty havainto rauhoitetusta erittäin uhanalaisesta lahokaviosammalesta.

Kuvio 1060:

- Esitetään, että ohjelmassa esitettyä poimintahakkuuta ei tehdä, vaan kuvio jätetään luonnontilaan.
 - o Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta, Etelä-Suomessa vaaran-
tunut luontotyyppi. Kuvio täyttää METSO-ohjelman luokan I valintape-
rusteet (Lehtomaisen ja tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään
monipuoliset metsiköt, joissa on kookkaita yksittäisiä haapoja tai haa-
paryhmiä ja jaloja lehtipuita. Yleinen valintaperuste: Valtakunnallisesti ja
alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset
esiintymät). Kuviolla on tehty havaintoja uhanalaisesta lahokaviosamma-
lesta. Länsiosassa metsälehmuksiintymä, jossa viisi pientä puuta.

Kommentit toimenpideohjelman luonnoksen hakkuukuvioista 1064, 1074, 1082, 1093, 1097, 1098, 1099, 1101 ja 1120 (kiinteistö 257-490-1-142) PAHAMÄKI

Pahamäen alueella on huomattavia luonto- ja maisema-arvoja. Luontoarvoiltaan edustavimmat alu-
eet on perustettu tai tullaan perustamaan luonnonsuojelualueiksi, mutta muillakin alueilla siellä on
luontoarvoja. Lisäksi kuvioilla, joilta luonto- ja maisema-arvoja on aikoinaan hävitetty hakkuilla, on
paljon potentiaalia kehittyä luonnoltaan ja maisemaltaan arvokkaiksi alueiksi antamalla niiden luon-
nontilaistua ilman hakkuita tai tekemällä luonnonhoidollisia toimenpiteitä, jotka edistävät luonnonti-
laisen puustorakenteen kehittymistä.

Pahamäen alue sopisi erittäin hyvin luonnontilaisen Meikon tyyppiseksi vetovoimaiseksi lähiretkeily-
alueeksi. Tällaisena se tasaisi myös Meikoon kohdistuvaa ulkoilupainetta. Pahamäen alueelle sopisi
hyvin noin 2 kilometrin pituinen luontopolku, joka esittelee alueen huomattavimpia luonto- ja mai-
sema-arvoja. Luontopolun varrelle sopisi laavu ja tulipaikka.

Retkeilijöiden pysäköinnin voisi järjestää tekemällä Pahamäen alueen halki kulkevan metsäautotien
varrelle levennyksiä. Pahamäen alueen saavutettavuus pyörällä paranee, kun Volsintien kevyenlii-
kenteen väylää jatketaan ja pyöräilyn turvallisuus saadaan tulevaisuudessa paremmaksi.

Pahamäen suojelemattomat kuviot voisivat sopia ekologisen kompensaation alueeksi. Esitetään, että
asiaa selvitetään ennen toimenpiteitä ja toimenpiteet tehdään niin että niitä voidaan hyödyntää li-
säisyytenä ekologisessa kompensaatiossa.

Esitetään, että Pahamäen suojelemattomat alueet siirretään metsästrategian luokituksessa luokkaan
arvometsät.

Lahokaviosammalselvitys on syytä tehdä ennen lopullisen toimenpideohjelman laadintaa lajille so-
veltuvien kuvioiden osalta.

Kuviokohtaiset esitykset perustuvat pääosin Pahamäen luontotyyppi- ja kasvillisuusselvityksen
(2020) tietoihin ja suosituksiin.

Kuvio 1064:

- Harvennus ok tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta kuvion pohjoisosan tasa-
rakenteisen männikön ja tiheän nuoren puuston osalta, mutta siten, että puustora-
kenne kehittyy luonnontilaisen kaltaiseksi, jalopuut, ylispuut ja huonokuntoiset lahot

puut jätetään, liito-oravan kulkuyhteyttä ei heikennetä ja maapuita ei korjata pois. Kuvion eteläosa syytä jättää kehittymään luonnontilaiseen suuntaan.

- o Kuvion eteläosa kuuluu laajempaan jalopuustoisien kankaan (VU) alueeseen, joka täyttää METSO II -luokan valintaperusteen ”Lehtomaisen ja tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on jaloja lehtipuita”. Jalopuustoisien kankaan alue täyttää METSO:n yleisen valintaperusteen ”Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät”, mikä nostaa alueen METSO-luokan luokasta II luokkaan I. Alueella on havaittu laho-kaviosammalen itujuväsryhmiä (2020).
- o Kuvion pohjoisosassa on varttunutta havupuuvaltaista kangasta ja nuorta koivikkoa. Tämä alue täyttää METSO:n yleisen valintaperusteen ”Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehittyy luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena”. Alue sopii näin METSO-luokan III kohteeksi, mitä tukee myös sijainti luonnonsuojelualueen vieressä.
- o Kuviolle on liito-oravaselvityksessä (2018) merkitty mahdollinen liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikkoja yhdistävä kulkuyhteys. Liito-oravan tärkeiden kulkuyhteyksien heikentäminen voidaan katsoa liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan heikentämiseksi/hävittämiseksi. On toivottavaa, että kunta pyrkisi ennemminkin parantamaan liito-oravan kulkuyhteyksien toimivuutta omistamillaan alueilla.

Kuvio 1074:

- Harvennus luontoarvojen puolesta tasarakenteisen männikön ja tiheän nuoren puuston osalta tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta ok, mutta siten, että alueelle kehittyy luonnontilainen puustorakenne, jalopuut, ylispuut ja huonokuntoiset lahot puut jätetään ja maapuita ei korjata pois.
 - o Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta, Etelä-Suomessa vaaran tunnut luontotyyppi. Kuvio täyttää METSO:n yleisen valintaperusteen ”Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehittyy luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena”. Sopisi METSO-luokan III kohteeksi.

Kuvio 1082:

- Harvennus luontoarvojen puolesta ok tasarakenteisen männikön ja tiheän nuoren puuston osalta, mutta siten, että alueelle kehittyy luonnontilainen puustorakenne, jätetään jalopuut, ylispuut ja huonokuntoiset lahot puut sekä pähkinäpensaat, laho-kaviosammalen esiintymispaikkoja ei hävitetä tai heikennetä ja maapuita ei korjata pois. Soistunut hiljalleen kuusikoituva soistunut koivikko suositellaan jätettävän riis-tatiheiköksi.
 - o Kuvio täyttää laho-kaviosammalen esiintymisen perusteella METSO:n yleisen valintaperusteen ”Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät”. Tämä nostaa

alueen METSO-luokan luokasta III luokkaan II. Kuviolla on havaittu lahokaviosammalen itujuväsryhmiä (2020).

Kuvio1093:

- Esitetään, että ohjelmassa esitettyä poimintahakkuuta ei tehdä, vaan vallitsevan latvuserroksen puusto säilytetään. Uudistumista tapahtuu näin harvapuustoisella alueella ilman esitettyä poimintahakkuuta, joka olisi käytännössä siemenpuuhakkuun kaltainen toimenpide. Kuviolla olevan sarakorven alueella voidaan tehdä vallitsevan latvuserroksen alla olevan taimikon ja nuoren puuston hoitoa niin, että hoidossa on tavoitteena luonnontilaisen kaltainen puustorakenne ja korpikasvillisuus ja säästään kaikki ylemmän latvuserroksen puut. Kuviolla olevalla kuivahkolla kankaalla voidaan luontoarvojen puolesta tehdä männikön alla olevan nuoren puuston hoitoa niin, että hoidossa on tavoitteena luonnontilaisen kaltainen puustorakenne. Lahokaviosammaleesiintymät otetaan huomioon toimenpiteissä, eikä maapuita ja huonokuntoisia puita korjata pois.
 - o Kuviolla oleva sarakorpi on Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. Sen edustavuus on heikentynyt aikoinaan tehtyjen hakkuiden takia. Myös kuviolla oleva varttunut kuivahko kangas on Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi ja senkin luontoarvoja on hävitetty hakkuilla.

Kuvio 1097:

- Suositellaan, että esitettyä harvennusta ei tehdä, vaan kuvio jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan. Maapuita ja huonokuntoisia puita ei korjata pois.
 - o Kuvion luontotyyppi on Etelä-Suomessa vaarantunut varttunut havupuuvaltainen lehtomainen kangas, jonka luontoarvoja on hävitetty harvennuksella.

Kuvio 1098:

- Suositellaan, että esitettyä poimintahakkuuta ei tehdä, vaan kuvio jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan. Maapuita ja huonokuntoisia puita ei korjata pois.
 - o Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta, Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Kuvion luontoarvoja on hävitetty harvennuksilla.

Kuvio 1099:

- Suositellaan, että ohjelmassa esitettyä poimintahakkuuta ei tehdä, vaan kuvio jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan.
 - o Harvapuustoinen kuvio, jolle on syntymässä lahopuuta. Täyttää METSO:n yleisen valintaperusteen "Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehittyy luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena". Sopisi METSO-luokan III kohteeksi.

Kuvio 1101:

- Ensiharvennus tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta ok, mutta siten, että puustorakenne kehittyy luonnontilaisen kaltaiseksi, kaikki pähkinäpensaat jätetään,

lahokaviosammalen esiintymispaikkoja ei hävitetä tai heikennetä ja sara- ja ruohokorpialue jätetään koskemattomaksi.

- o Nuoren koivikon ja taimikon osalta kuvio täyttää lahokaviosammalen ja liito-oravan esiintymisen perusteella METSO:n yleisen valintaperusteen "Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät". Tämä nostaa alueen METSO-luokan luokasta III luokkaan II. Kuviolla on havaittu rauhoitetun lahokaviosammalen itujyväksyryhmiä (2020).
- o Kuviolla oleva korpi (vaarantunut luontotyyppi) täyttää METSO-luokan I valintaperusteen "Kaikki vesitaloudeltaan luonnontilaiset tai sen kaltaiset korvet sekä lahokaviosammalen esiintymisen perusteella METSO:n yleisen valintaperusteen "Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät". Korpialue on myös metsälain 10 §:n mukainen erityisen tärkeä elinympäristö (vähäpuustoinen jouto- ja kitumaan suo ja ruohokorpi).

Kuvio 1120:

- Ensiharvennus ok tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta, mutta siten, että puustorakenne kehittyy luonnontilaisen kaltaiseksi.
 - o Täyttää METSO:n yleisen valintaperusteen "Luokan I tai II kohteiden yhteydessä sijaitsevat kohteet, joihin kehittyy luonnonarvoja tukevia rakennepiirteitä verrattain nopeasti joko itsestään tai aktiivisten luonnonhoitotoimien seurauksena". Sopisi METSO-luokan III kohteeksi.

Kommentit toimenpideohjelman luonnoksen hakkuukuvioista 1108, 1110, 1168, 1172, 1173, 1174, 1177, 1179, 1181, 1183, 1182, 1185 ja 1187 (kiinteistö 257-490-1-142) VOLS

Volsin alueella on toimenpideohjelman luonnoksen alueella METSO-luokkien I ja II kohteita, ja lopusta alueesta ainakin Volsin luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitykseen kuuluvat alueet täyttävät ainakin yhden METSO:n yleisen valintaperusteen, jonka perusteella se on määritettävissä METSO-luokan III kohteeksi. Kuvioilla, joilta luonto- ja maisema-arvoja on aikoinaan hävitetty hakkuilla, on paljon potentiaalia kehittyä luonnoltaan ja maisemaltaan arvokkaiksi alueiksi antamalla niiden luonnontilaistua ilman hakkuita tai tekemällä luonnonhoidollisia toimenpiteitä, jotka edistävät luonnontilaisen puustorakenteen kehittymistä.

Volsin suojelemattomat kuviot voisivat sopia ekologisen kompensaation alueeksi. Esitetään, että asia selvitetään ennen toimenpiteitä ja toimenpiteet tehdään niin että niitä voidaan hyödyntää lisäisyytenä ekologisessa kompensaatiossa.

Meikon ja Pahamäen välissä sijaitseva Volsin alue sopisi hyvin retkeilyreittien lähtöpisteeksi kumpaankin suuntaan

Kuviokohtaiset esitykset perustuvat pääosin Volsin luontotyyppi- ja kasvillisuus selvityksen (2020) tietoihin ja suosituksiin.

Kuvio 1108:

- Harvennus tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta ok, mutta suositellaan otettavan huomioon se, että vanhan kaatopaikan alueella on jätteen pölyä

ainakin reunaluiskissa varsin vähän maa-ainesta ja isoilla koneilla ajo saattaa tuoda jätteitä esiin.

Kuvio 1110:

- Ensiharvennus tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta ok, mutta suositellaan otettavan huomioon se, että vanhan kaatopaikan alueella on jätteiden päällä ainakin reunaluiskissa varsin vähän maa-ainesta ja isoilla koneilla ajo saattaa tuoda jätteitä esiin.

Kuvio 1168:

- Esitetään, että ohjelmassa esitettyä siemenpuuhakkuuta ei tehdä, vaan kuvio jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan. Tiheää taimikkoa voidaan tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta harventaa niin, että alueelle kehittyy luonnontilainen puustorakenne, kaikki ylemmän latvuserroksen puut jätetään ja lahokaviosammalen esiintymispaikkoja ei hävitetä tai heikennetä. Volsintien varrelta on perusteltua kaataa vaarallisia puita mm. lahokaviosammalen kasvupaikoiksi.
 - o Kuvio täyttää METSO I-luokan valintaperusteen "Tuoreen kankaan havupuuvaltaiset yli 120-vuotiaat metsät". Lahokaviosammalen esiintymisen perusteella kuvio täyttää myös METSO:n yleisen valintaperusteen "Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät". Kuviolla on havaittu rauhoitetun lahokaviosammalen itujyväryhmiä vuonna 2020 tehdyssä kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksessä.

Kuvio 1172:

- Esitetään, että ohjelmassa esitettyä ylispuiden poistoa ei tehdä, vaan kuvio jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan.
 - o Kuviolla oleva puusto on harva ja aukkoinen, eikä ylispuiden poisto ole perusteltua luonto-, virkistys- ja maisema-arvojen kannalta.

Kuvio 1173:

- Esitetään, että ohjelmassa esitettyä harvennusta ei tehdä, vaan kuvio jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan. Kuviolla olevaa taimikkoa voidaan hoitaa niin, että hoidossa on tavoitteena luonnontilaisen kaltainen puustorakenne säästämällä kaikki ylempien latvuserrosten puut. Maapuita ja huonokuntoisia puita ei korjata pois.
 - o Kuvion luontotyyppi, vanha havupuuvaltainen tuore kangas on erittäin uhanalainen. Luontotyypin luonnontilaisuus on heikentynyt, mutta kuvio täyttää METSO I-luokan valintaperusteen "Tuoreen kankaan havupuuvaltaiset yli 120-vuotiaat metsät".

Kuvio 1174:

- Suositellaan, että esitettyä harvennusta ei tehdä, vaan kuvio jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan. Kuviolla olevaa taimikkoa voidaan hoitaa niin, että hoidossa on tavoitteena luonnontilaisen kaltainen puustorakenne.

- o Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta, Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Luonnontilaisuus on heikentynyt harvennusten takia. Kuvio sopisi METSO III-luokan kohteeksi.

Kuvio 1177:

- Suositellaan, että ohjelmassa esitettyä harvennusta ei tehdä, vaan kuvio jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan. Kuviolla olevaa taimikkoa voidaan hoitaa niin, että hoidossa on tavoitteena luonnontilaisen kaltainen puustorakenne.
 - o Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta, Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Luonnontilaisuus on heikentynyt harvennusten takia. Kuvio sopisi METSO III-luokan kohteeksi.

Kuvio 1179:

- Suositellaan, että esitettyä harvennusta ei tehdä, vaan kuvio jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan. Kuviolla olevaa taimikkoa voidaan hoitaa niin, että hoidossa on tavoitteena luonnontilaisen kaltainen puustorakenne.
 - o Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta, Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Luonnontilaisuus on heikentynyt harvennusten takia. Yhdellä mäntymaapuulla havaittu silmällä pidettävä kaarnakääpä, josta on Kirkkonummella vain muutamia havaintoja. Kuvio sopisi METSO III-luokan kohteeksi.

Kuvio 1181:

- Ensiharvennus tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta ok, mutta siten, että tavoitteena on luonnontilaisen kaltainen puustorakenne.
 - o Nuorta tuoretta kangasta, vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila täysin muuttunut. Kuvio sopisi METSO III-luokan kohteeksi.

Kuvio 1182:

- Ensiharvennus tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta ok, mutta siten, että tavoitteena on luonnontilaisen kaltainen puustorakenne.
 - o Nuorta tuoretta kangasta, vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila täysin muuttunut. Kuvio sopisi METSO III-luokan kohteeksi.

Kuvio 1183:

- Suositellaan, että ohjelmassa esitettyä harvennusta ei tehdä, vaan kuvio jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan. Tiheää kuusialikasvosta voidaan harvennata. Maapuita tai huonokuntoisia puita ei korjata pois. Jos ilmajohdon alta joudutaan kaatamaan kookkaampia puita, ne jätetään maapuiksi metsään. Lahokaviosammalen esiintyminen rajoittaa hoitotoimia.
 - o Varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta, Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila heikentynyt. Lahokaviosammalen esiintyminen nostaa kuvion METSO II-luokkaan.

Kuvio 1185:

- Ensiharvennus tiedossa olevien kasvillisuusarvojen puolesta ok kuvion etelä-osassa, mutta siten, että tavoitteena on luonnontilaisen kaltainen puustorakenne.

Maapuita tai huonokuntoisia puita ei korjata pois. Kuvion pohjoiskärjen alue suositellaan jätettävän kehittymään luonnontilaiseen suuntaan. Tiheää kuusialikasvosta voidaan harventaa. Jos tien varrelta joudutaan kaatamaan vaarallisia kookkaita puita, ne jätetään maapuiksi metsään.

- o Kuvion eteläosassa nuorta kuivahkoa kangasta, vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila täysin muuttunut. Kuvion pohjoiskärjen alue varttunutta havupuuvaltaista tuoretta kangasta, Etelä-Suomessa vaarantunut luontotyyppi. Luonnontila heikentynyt. Kuvio sopisi METSO III-luokan kohteeksi.

Kuvio 1187:

- Esitettyä ensiharvennusta ei tehdä. Kuvio jätetään kehittymään luonnontilaiseen suuntaan. Maapuita tai huonokuntoisia puita ei korjata pois. Jalopuut säästetään. Lahokaviosammalen esiintyminen rajoittaa hoitotoimia.
 - o Kuvion luontotyyppi, jalopuustoinen kangasmetsä on uhanalainen luontotyyppi. Kuvio täyttää METSO-ohjelman luokan II valintaperusteen ”Lehtomaisen ja tuoreen kankaan puuston rakennepiirteiltään monipuoliset metsiköt, joissa on jaloja lehtipuita” sekä yleisen valintaperusteen: ”Valtakunnallisesti ja alueellisesti uhanalaisten sekä silmälläpidettävien lajien elinvoimaiset esiintymät”, mikä nostaa kuvion METSO I-luokkaan.

Kommentit kuviosta 1624 (257-481-1-87) KANTVIK

Kuvio 1624:

- Esitetään, että ohjelmassa esitettyä yläharvennusta ei tehdä, vaan kuvio jätetään kehittymään luonnontilaisena.
 - o Kuvio on Jollarannan ja Prikirannan luontoselvityksen (2023) mukaan osamaakunnallisesti arvokasta Kasabergetin aluetta, joka vastaa hyvin rakennepiirteiltään boreaalista luonnonmetsää. Luontotyyppinä on varttunut havupuuvaltainen tuore kangas (Etelä-Suomessa vaarantunut). Kuviolla on myös aikoinaan ojitettua suota, jonka varrella on tervaleppiä. Kuviolla olevat varttuneet männyt ovat myös maisemallisesti merkittäviä. Kantviikin osayleiskaavaehdotuksessa mahdollisen luomerkinnän rajausta syytä tarkistaa.